

Antoine Ajoury: TARİHİ ESER KAÇAKÇILIĞI İŞİD'İ NASIL VAR EDİYOR VE ASUR ME- DENİYETİNİ NASIL YOK EDİYOR

Posted on 29/05/2015

Arkeolog Joanne Farchakh Bajjaly'egöre cihadistler bir taraftan Asur mirasını tehdit edip yok ediyor, diğer taraftan 2000 yıllık Hristiyan bir topluluğu ortadan kaldırıyorlar.

26 Mayıs 2015. İlk perde Irak'ın Musul müzesinde gerçekleşir. Binlerce yıllık onlarca heykel yere atılarak cihadistlerin elindeki balyozlarla parçalandı. Alaycı bir şekilde tüm olanlar filme alındı ve İŞİD teröristleri tarafından internette yayınlandı. İkinci perde: birkaç gün sonra, Irak'ın Turizm ve Eski Eserler Bakanlığı yaptığı açıklamada Hatra antik kentinin yıkıma kurban gittiğini bildirdi. Bu bilgiler güvenilir kaynaklar tarafından doğrulanmamasına rağmen, birçok görgü tanığı bölgede olan patlamaları işittiğini, başka tanıkların ise İŞİD teröristlerinin buldozerlerle Hatra bölgesinde bazı büyük eserleri yıktıklarını söylediler.

Asur ve tüm insanlığın mirasına yapılan bu saldırılar dünya gündeminde bir nefrete yol açtı. Maskeleri düştü ama her şeyden önce bütün bu barbarlığı nasıl yaptıklarını uluslararası topluma bildirmek istiyorum. Cihad propagandasının büyüklüğünü ölçmek için "L'Orient-Le Jour" savaş esnasında uzman arkeolog Joanne Farchakh Bajjaly'den terörist gruplar tarafından yayılan söylentiler ve videolar ile ilgili aşağıdaki İŞİD entrikalarını açıklamasını istedi.

«Lübnan medyasının gündeminde pek yer bulmayan iki önemli yönleri var, diye yanıtıyor Lübnanlı arkeolog. İlk olarak, Irak mirasının yıkımı. Irak ve tarihi nasıl ki Yakın Doğu'nun

bir parçasıysa Lübnan da öyledir. İkinci olarak, tehdit edilen miras şimdiye kadar varlığını korumuş ve şimdi yok edilen Hristiyan Asur medeniyetinin mirasıdır.»

EŞSİZ BİR BÖLGE, EŞSİZ BİR SANAT

Asur, Kuzey Irak'ta merkezi Ninova olan alandır. Ülkenin geri kalanından farklı olarak çok verimli bir bölgedir. «Bu bölge, 'Musul Mermeri' olarak adlandırılan bir taş ile ünlüdür. Yeşil renkte olan bu mermer sadece bu bölgeye özgüdür ve başka bir yerde bulunmamaktadır. Onu mermer olarak adlandırmamızın sebebi parlıyor olmasıdır, ama işlendiği zaman oldukça yumuşak bir taştır», diye açıklıyor Joanne Farchakh Bajjaly. Mezopotamya medeniyetleri (Sümer, Asur/Babil) bu taşı tuğla taşı olarak kullanıyorlardı.

Tarihsel olarak Asurlar bir ülkeyi işgal ettiği zaman sistemli olarak o ülkenin en iyi zanaatkârlarını alıp kendi ülkelerine götürüyorlardı. Yani, Asur sanatı diğer tüm medeniyetlerin inceliklerine yer veriyordu. Bu yüzden, Asurlar başka hiçbir medeniyetin sahip olmadığı bu taşları mükemmel bir biçimde kullanarak gösterişli heykeller ve kabartmalar yapmışlardır. « Bugün dünyadaki herhangi bir müzeyi ziyaret ederken hemen Mezopotamya medeniyetinin eserlerini görebiliyoruz. Gerçekten Asur eserlerinin birçoğu mükemmel görünüyor: 3 metre boyundaki Lamassular (İnsan başlı, kanatlı, 5 ayaklı boğalar), yürüyen insanların kabartmaları vs... diye vurguluyor Joanne Farchakh. Bu başka hiçbir yerde olmayan eşsiz bir sanattır. Bu yüzden bu Asur medeniyetine karşı yapılan her saldırı, tahribat aslında insanlığın tarihinden bir bölümü silmek demektir.»

«YA BEN YA HİÇ»

İŞİD teröristleri tarafından yapılan yıkım ile ilgili tek şey söylenebilir geçmiş kadar günümüzü de hedef almaktadırlar. Tarihsel olarak, fetihler sık sık yıkımlara, insanların

sürgün edilmesi gibi birçok olaya neden oldu. O zamanlarda stratejisi bu şekilde idi. Evlerin, köylerin, kalelerin, antik şehirlerin, tarihi eserlerin yağmalanması ve yıkılması geçmişten çok bugün yapılıyor.

Joanne Farchakh Bajjaly'e göre, bu yıkım politikasının nedenleri « saygı duyulan bu geçmişin önemi» 'inde yatmaktadır. « Cihadistlerin dediğine göre benden önce hiçbir şey yoktu ve benden sonra da hiçbir şey olmayacak. Ya ben ya hiç», diye açıklıyor ve ekliyor: « bu politik ve ideolojik yön, terör örgütünün mali ve ekonomik boyutuna bir temel buluyor.»

Aslında IŞİD illegal olan petrol ve antik eserler ticareti ile varlığını sürdürüyor. Lübnanlı uzman için, «Irak ve Suriye'de IŞİD'in kontrolü altındaki bölgelerde yapılan yağma ve yıkım korkunç bir seviyededir. Arkeolojik sit alanları buldozerlerle yıkıldı. Bir zamana kadar IŞİD, İslam hadislerine (Al-Khims) dayandırarak aldığı 1/5'lik vergi ile geçimini sağlıyordu. Bu ticaret, Asur arkeolojik sit alanlarının değeri anlayıp burada bulunan eserleri satmaya başlamalarına kadar sürdü. Bu büyük yağmayı örtmek için, terörist gruplarının ideolojik beklentilerini aynı anda mükemmel bir şekilde cevaplayarak sit alanlarını yıktılar. İki şekilde de kazançlı çıktılar».

IŞİD'İN ARKADASINDA MAFYALAR MI VAR?

Herkesin aklında olan soru: bütün bu eserleri kim satın alıyor?

«Antika kaçakçılığı konusunda uzman, iyi organize olmuş mafyaların işine benziyor», diye söylüyor Joanne Farchakh Bajjaly. Öyle görünüyor ki bu tarihi eserler yok olma tehdidi ile karşı karşıyalar, mafyalar topladıkları ganimetleri çok yüksek fiyatlara satmaktadırlar. Bu hikâyenin en korkunç tarafı, birçok kişi bu eserleri satın almak için birbiri ile yarışırken, insanların bunları kurtardıkları düşüncesine kapılmaları, cihatçıların bu heykellerin yıkımı için arzu ettikleri birinci nedendir.

Herkesin içinde kaybolduğu kısır döngü, tarihi eserler pazarıdır. Eğer bu pazar illegal olmasaydı, bu talep satılamazdı. Kaçakçılar bu talebi karşılamadan önce iyi pazarlamaları gerektiğini biliyorlar. Kendi kendimize şöyle düşünebiliriz; cihatçılar bu işi boşu boşuna yapmıyorlar, açık arttırmayı yükseltmek için bu tür ölümcül yöntemleri kullanıyorlar.

Lübnanlı arkeolog 2011 yılında yıkılan Bamiyan Budalarını hatırlatıyor. «Kaçakçılar Buda'nın yıkılmasından sonra heykelin ayak parmaklarını ve diğer ufak taşları sattılar». Bu bağlamda tarihi eser kaçakçıları daha karmaşık tekniklerle ve genişleyen bir ađ ile gitgide daha etkin oluyorlar. Savaş bölgelerinde silah kaçakçılığı ile birlikte ilk sırada yer alıyorlar.

ÇİN, KÖRFEZ ÜLKELERİ VE İSRAİL

Ek olarak müzelerin çoğalmasına dikkat edersek, kaçakçılığın ilk müşterileri müzelerdir. Asur tarihi eserleri için zengin Çinliler, Körfez ülkeleri ve İsrail bunları birinci elden alıyorlar, diye ekliyor Joanne Farchakh Bajjaly. Ona göre, «Yahudi Devleti Asur eserleri ile yakından ilgileniyor, çünkü zamanında Yahudiler Asurlar tarafından sürgün edilmişlerdi. Bu yüzden çivi yazılı metinlerde Yahudiler'den bahsediliyor. İsrail en büyük çivi yazılı tablet koleksiyonuna sahiptir. Oysa "Kutsal Topraklar" da çivi yazılı tabletler yoktur».

Joanne Farchakh Bajjaly, tarihi eserlerin kitlesel olarak ortadan kaldırılmasının, Asur kimliğinin ve özellikle Hristiyan Asur halkının yok edildiğine inandığını söylüyor. «Bađdat müzesini ziyaret ettiğim zamanı hatırlıyorum, "atalarının yapmış oldukları çalışmalarını" görmeye gelen genç Asurlar ile dolup taşmıştı." Asurca konuşan çocuklar antik Asur sanatını keşfetmeye geliyorlardı. Büyüleyici bir andı. Kanatlı Bođa (Lamassu) ve müzeyi ziyarete gelen gençler arasında binlerce yıllık kültürel bir devamlılık olduğundan zamanın hiçbir değeri yoktur.

TEHDİT ALTINDAKİ ASUR MEDENİYETİ

Bugün, 7000 yıllık tarihi olan ve 2000 yıldır Hristiyan olan bu halk yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. « Bu halk yoksul bırakılıyor, sürgün ediliyor ve Hristiyanlıkve Hristiyanlık öncesi kültürel mirasıyok ediliyor. 7000 yıllık yaşayan Asur medeniyetinin sonu, diye açıklıyor. Tarihte varlığını bu kadar uzun süre koruyan çok nadir bir medeniyet. Sadece Firavunların bu kadar uzun bir hayatı vardı. Hristiyanlık iki bin yıldır var. Bugün, ilk kaybeden Asurlar ama en büyük kaybeden Irak'tır».

29.05.2015, Asur

Kaynak: L'Orient Le Jours

Tr Çeviri : Ferit BANİPAL